



M&A Index Poland

IV kwartał 2018

Raport przygotowany przez firmy [Navigator Capital](#) oraz [FORDATA](#)

Komentarze ekspertów do 30 wydania
raportu dostępne na stronie:
fordata.pl/blog

navigatorcapital.pl
fordata.pl

M&A Index Poland, 4Q 2018

by Navigator Capital & FORDATA | Styczeń 2019

Łączna liczba transakcji*

62 (4Q 2018)

Wartość największej transakcji**

4,2 mld PLN

(Przejęcie ok. 37% pakietu akcji czeskiej spółki Unipetrol przez PKN Orlen)

* na podstawie ogólnodostępnych danych

** wśród transakcji z ujawnioną ceną

O raporcie:

Raport M&A Index Poland to pozycja, która na stałe wpisała się w kalendarz branżowych podsumowań w Polsce. Raporty przygotowywane są co kwartał przez firmę doradczą **Navigator Capital** oraz firmę **FORDATA**, lidera w zakresie rozwiązań IT wspierających fuzje i przejęcia.

Opracowania te mają na celu pokazanie dynamiki polskiego rynku fuzji i przejęć, z naciskiem na opis najciekawszych naszym zdaniem transakcji. Obserwujemy także częstotliwość wykorzystania narzędzia Virtual Data Room w transakcjach M&A w Polsce.

Wprowadzenie

W IV kw. 2018 roku byliśmy świadkami 62 transakcji na polskim rynku fuzji i przejęć. To o 3 więcej niż w IV kw. 2017. Największą transakcją w zeszłym roku było przejęcie czeskiego Unipetrolu przez PKN Orlen za ok. 4,2 mld PLN.

Wybrane transakcje

| PRZEJMOWANY | KUPUJĄCY | SPRZEDAJĄCY | WARTOŚĆ (PLN) |
|-------------|-----------|--|---------------|
| Unipetrol | PKN Orlen | Paulinino (Grupa J&T) akcjonariusze mniejszościowi | ok. 4,18 mld |

(1 października) PKN Orlen w roku 2018 przejął ok. 37% akcji czeskiego Unipetrolu, stając się wyłącznym właścicielem spółki. Proces przejęcia został zapoczątkowany wezwaniem giełdowym zamkniętym w lutym. Około 6% wszystkich akcji, które pozostało w obrocie, zostało objęte w wyniku przymusowego wykupu akcji, zakończonego w październiku. Unipetrol jest wiodącym czeskim producentem wyrobów rafineryjnych oraz petrochemicznych, dostarczającym głównie oleje napędowe, substancje asfaltowe, płynne produkty petrochemiczne i inne. Dodatkowo Unipetrol obsługuje największą w Czechach sieć stacji benzynowych Benzina, składającą się z 405 punktów. Przychody Unipetrolu w 2017 r. wynosiły około 19 mld PLN, a EBITDA – ok. 2,4 mld PLN. Przejęcie całkowitej kontroli nad Unipetroliem pozwoli PKN Orlen na wzmocnienie pozycji na konkurencyjnym rynku europejskim oraz rozwój części petrochemicznego biznesu.

| PRZEJMOWANY | KUPUJĄCY | SPRZEDAJĄCY | WARTOŚĆ (PLN) |
|--------------|--------------------|-------------|---------------|
| PayUP Polska | Polskie ePłatności | Eurocash | 110 mln |

(2 października) Polskie ePłatności, spółka portfelowa funduszu Innova Capital, przejęła PayUp Polska, przedsiębiorstwo należące do Grupy Eurocash. Polskie ePłatności to jeden z największych w Polsce operatorów terminali płatniczych. Spółka specjalizuje się w przetwarzaniu płatności bezgotówkowych, a także świadczy inne usługi za pomocą terminali płatniczych, takie jak dotadowania telefonów, czy wypłata gotówki. Wcześniej Polskie ePłatności przejęły PayLane i Departament Usług Elektronicznych Kolportera. PayUp posiada terminale płatnicze w sklepach Grupy Eurocash oraz w niezależnych podmiotach. W 2017 r. spółka przejmowana zanotowała 440 mln PLN przychodów. Szacowana wartość transakcji wynosi 110 mln PLN, ostateczna kwota uzależniona jest jednak od przyszłych wyników finansowych PayUp Polska.

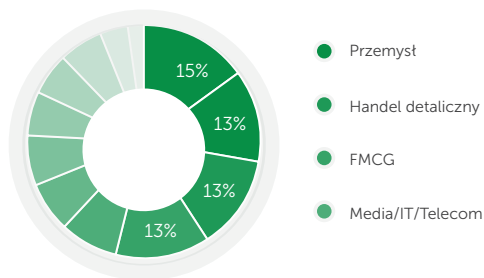
M&A Index Poland, 4Q 2018

by Navigator Capital & FORDATA | Styczeń 2019

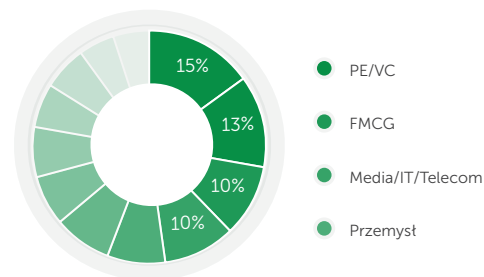
Ujęcie sektorowe

Transakcje z udziałem polskich podmiotów pogrupowane według aktywności przedsiębiorstw z danych sektorów (wg liczby transakcji)

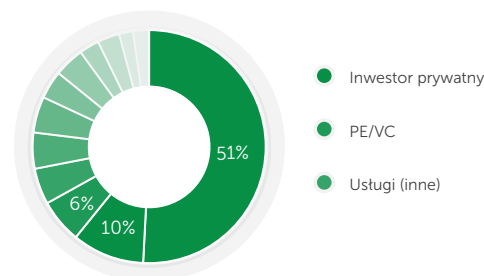
PODMIOT PRZEJMOWANY (%)



STRONA KUPUJĄCA (%)



STRONA SPRZEDAJĄCA (%)



| PRZEJMOWANY | KUPUJĄCY | SPRZEDAJĄCY | WARTOŚĆ [PLN] |
|-------------|------------------|---------------------|---------------|
| Aludesign | Tar Heel Capital | Inwestorzy prywatni | Nie ujawniono |

(12 października) Fundusz należący do Tar Heel Capital przejął Aludesign, producenta komponentów elementów aluminiowych, głównie na potrzeby branży meblarskiej. 95% sprzedaży uzyskiwane jest na rynkach zagranicznych. Fundusz dostrzegł w firmie potencjał dywersyfikacji sektorowej produkcji. W przyszłości Aludesign może zaoferować swoje produkty podmiotom działającym w branży oświetlenia, medycznej oraz automotive. W ostatnich trzech latach spółka poniosła nakłady inwestycyjne w wysokości 11 mln PLN, co pozwoliło na rozwinięcie nowoczesnego parku maszynowego i zwiększenie efektywności produkcji. W 2017 r. przychody spółki wyniosły 53,7 mln PLN, a marża EBITDA utrzymywała się na wysokim poziomie ok. 20%.

| PRZEJMOWANY | KUPUJĄCY | SPRZEDAJĄCY | WARTOŚĆ [PLN] |
|-------------|-----------------|------------------|---------------|
| Euro Bank | Bank Millennium | Societe Generale | 1,8 mld |

(5 listopada) Bank Millennium ogłosił podpisanie umowy dotyczącej przejęcia 99,79% akcji Euro Banku od francuskiej grupy Societe Generale. Zamknięcie transakcji o wartości ok. 1,8 mld PLN planowane jest na drugi kwartał 2019 roku. Wartość synergii wynikających w głównej mierze z optymalizacji sieci oddziałów oraz konsolidacji funkcji back office, systemów IT oraz działań marketingowych szacowana jest na 650 mln PLN, a koszty integracji banków wyniosą ok. 350 mln PLN. Przejęcie Euro Banku pozwoli Bankowi Millennium także na zwiększenie skali działalności, umożliwi pozyskanie kompetencji w modelu franczyzowym oraz wzmocni jego obecność w mniejszych miastach.

| PRZEJMOWANY | KUPUJĄCY | SPRZEDAJĄCY | WARTOŚĆ [PLN] |
|-----------------|--------------|-------------------|---------------|
| Browar Namystów | Grupa Żywiec | Inwestor prywatny | 500 mln |

(13 listopada) Grupa Żywiec, powiązana z holenderskim koncernem Heineken, przejęła Browar Namystów, należącą do rodziny Gostomski regionalną firmę piwowarską ważącą ok. 1,7 mln hl piwa rocznie. Dzięki transakcji, Grupa Żywiec uzupełniła swoje portfolio o nowe, perspektywiczne marki, których potencjał może zostać w pełni wykorzystany dzięki doświadczeniu i kompetencjom Grupy. Przejęcie Browaru Namystów pozwoli na dotarcie do szerszego grona klientów oraz umożliwi lepsze wykorzystanie trendów konsumenckich na rynku piwa. Browar Namystów prowadzi produkcję w dwóch zakładach zlokalizowanych w Namysłowie i Braniewie, a w swoim portfolio ma takie marki jak Namystów, Kufłowe, Zamkowe oraz Braniewo.

M&A Index Poland, 4Q 2018

by Navigator Capital & FORDATA | Styczeń 2019

| PRZEJMOWANY | KUPUJĄCY | SPRZEDAJĄCY | WARTOŚĆ [PLN] |
|-------------|---------------|-------------------|---------------|
| Kom-Eko | Value4Capital | Royalton Partners | Nie ujawniono |

(22 listopada) Value4Capital, fundusz koncentrujący się na wykupach menedżerskich dojrzałych spółek na terenie Polski i regionu CEE, przejął spółkę Kom-Eko z Lublina. Stroną sprzedającą był fundusz należący do grupy Royalton Partners. Kom-Eko działa na terenie województwa lubelskiego i świadczy usługi głównie w zakresie wywozu odpadów, utrzymania czystości oraz naprawy nawierzchni dróg i chodników. Przejęcie było współfinansowane przez European Investment Bank Group, która chce wdrożyć w Kom-Eko nowoczesne technologie sortowania odpadów suchych, pozwalające na zwiększenie poziomu recyklingu odpadów.

| PRZEJMOWANY | KUPUJĄCY | SPRZEDAJĄCY | WARTOŚĆ [PLN] |
|--------------|----------------|---------------------|---------------|
| OSHEE Polska | Innova Capital | Inwestorzy prywatni | Nie ujawniono |

(26 listopada) Fundusz private equity Innova Capital objął 33% udziałów w OSHEE Polska. OSHEE jest liderem polskiego rynku napojów funkcjonalnych, obecna jest w 45 krajach na 6 kontynentach, w 2017 roku wygenerowała około 250 mln PLN przychodów. Pozyskanie partnera w postaci funduszu private equity ma zapewnić spółce pomoc w dalszym rozwoju, którego jednym z elementów będą dalsze akwizycje w branży FMCG. Założyciele przedsiębiorstwa pozostaną większościami udziałowcami i dalej będą zasiadać w zarządzie spółki.

| PRZEJMOWANY | KUPUJĄCY | SPRZEDAJĄCY | WARTOŚĆ [PLN] |
|---------------|----------|-------------------|---------------|
| eBilet Polska | Allegro | Inwestor prywatny | Nie ujawniono |

(5 grudnia) Allegro, największa polska platforma handlu elektronicznego zainwestowała w eBilet, spółkę będącą liderem rynku sprzedaży biletów w Polsce. eBilet oferuje kompleksową obsługę transakcji internetowych oraz wspiera organizatorów w działaniach marketingowych. Dzięki transakcji, w Allegro pojawią się wejściówki na wydarzenia kulturalne i rozrywkowe, zapewniając klientom portalu wygodny dostęp do biletów oraz możliwość skorzystania z usługi Allegro Smart przy ich zakupie. Poprzez przejęcie eBilet Allegro zaznaczyło swoją obecność na szybko rosnącym rynku internetowej sprzedaży biletów, którego wielkość szacowana jest na ponad 700 mln PLN.

M&A Index Poland, 4Q 2018

by Navigator Capital & FORDATA | Styczeń 2019

Navigator Capital

- Navigator Capital wraz z Domem Maklerskim Navigator jest czołowym niezależnym doradcą finansowym dla przedsiębiorstw specjalizującym się w transakcjach M&A oraz publicznych i prywatnych emisjach akcji i obligacji.
- Przez 11 lat swojego istnienia zrealizowaliśmy ponad 70 transakcji różnego typu, a kilkunastoletnie doświadczenie rynkowe Partnerów Navigator obejmuje transakcje o łącznej wartości ponad 6 mld PLN.
- Współpraca z międzynarodową siecią firm doradczych zrzeszonych pod szyldem Pandion Partners pozwala skutecznie obsługiwać transakcje międzynarodowe.

FORDATA

- FORDATA jest pionierem na polskim rynku kapitałowym, który w oparciu o technologię Virtual Data Room usprawnia zarządzanie dokumentami i komunikacją podczas złożonych procesów transakcyjnych.
- Wspieramy największe transakcje M&A, IPO, inwestycje Private Equity, restrukturyzacje, prywatyzacje oraz projekty związane z pozyskiwaniem finansowania w Polsce oraz w innych krajach Europy Środkowej i Wschodniej.
- Systemy FORDATA podniosły bezpieczeństwo i efektywność kilkuset transakcji różnego typu, o łącznej wartości ponad 35 mld PLN.
- Z usług FORDATA korzystają liderzy branż w Polsce i za granicą: fundusz Private Equity Enterprise Investors, Enea SA, Home.pl, Grupa LOTOS, PZU SA, Grant Thornton, NFI Empik, ZELMER, Bank DNB, BOŚ Bank, Polimex Mostostal, Budimex, DM PKO Banku Polskiego, Deloitte Advisory, EY, KPMG Advisory, JSW, HAITONG oraz wiele innych.



Firmy Partnerskie



Autoryzowany Doradca



Kontakt

Jan Kospin Dyrektor

e: jan.kospin@navigatorcapital.pl t: +48 22 202 68 80

Navigator Capital S.A.

ul. Twarda 18, 00-105 Warszawa

t: +48 22 630 83 33 f: +48 22 630 83 30

e: biuro@navigatorcapital.pl navigatorcapital.pl

Alicja Kukla-Kowalska Key Account Manager

e: alicja.kukla@fordata.pl t: +48 533 354 054

FORDATA sp. z o.o.

ul. Taczaka 24, 61-819 Poznań

t: +48 61 660 15 10 e: biuro@fordata.pl fordata.pl

| PRZEJMOWANY | KUPUJĄCY | SPRZEDAJĄCY | WARTOŚĆ [PLN] |
|---------------------|----------|-------------------|---------------|
| New Presence Jewels | Apart | Inwestor prywatny | Nie ujawniono |

(6 grudnia) Apart, polski lider rynku jubilerskiego, przejął swojego czeskiego konkurenta – sieć sklepów z biżuterią Presence. Presence posiada ponad 20 sklepów stacjonarnych oraz sklep online. W asortymencie sieci znajduje się około 800 produktów jubilerskich oraz zegarków. Posunięcie to pozwoli polskiej spółce na ekspansję na rynek czeski, a w dalszej perspektywie na uruchomienie platformy e-commerce w tym kraju jeszcze w 2019 roku. Obecnie trzy sklepy z sieci Presence działają pod szyldem Apart. W 2017 roku sprzedaż Apart wynosiła około 655 mln PLN, a zysk netto – ok. 80 mln PLN.

| PRZEJMOWANY | KUPUJĄCY | SPRZEDAJĄCY | WARTOŚĆ [PLN] |
|-------------|---------------------|-------------|---------------|
| Puro Hotels | Rodzina Piechockich | n.d. | Nie ujawniono |

(10 grudnia) Rodzina Piechockich, udziałowców LPP, zainwestowała w sieć hoteli Puro. Obecnie Puro Hotels posiadają w Polsce 6 obiektów w największych miastach z ok. 815 pokojami. W niedalekiej przyszłości planowane są otwarcia dwóch nowych hoteli w Łodzi i Warszawie. Inwestorzy wierzą w potencjał rozwoju branży hotelarskiej w Polsce i zdecydowali się ulokować w niej swoje nadwyżki kapitałowe. Dla Puro Hotels emisja nowych udziałów będzie szansą na sfinansowanie projektów rozwojowych, a tym samym zwiększenie swojej konkurencyjności rynkowej.

Komentarze ekspertów



**Alicja
Kukla-Kowalska**

Key Account Manager
FORDATA

W IV kw. 2018 r. na polskim rynku fuzji i przejęć odnotowano większą liczbę transakcji – **62 transakcje**, niż w analogicznym okresie ubiegłego roku (59 w IV kw. 2017 r.). Łącznie w ubiegłym roku odnotowano 211 transakcji (podobnie jak w 2017 roku). Największą transakcją minionego kwartału było przejęcie przez PKN Orlen 37% akcji czeskiego Unipetrolu za kwotę ok. 4,2 mld PLN. Ponad połowa sprzedających udziały stanowili przedsiębiorcy prywatni, co świadczy wciąż o dużej atrakcyjności polskich spółek z sektora MŚP.

Duże zainteresowanie spółkami z sektora MŚP

Analogicznie jak w poprzednim kwartale, ponad 50% sprzedających udziały stanowili przedsiębiorcy prywatni, co świadczy o dalszej atrakcyjności polskich spółek z sektora MŚP. W zakresie wartości transakcji, w minionym kwartale dominowały głównie transakcje małe, kolejno Mid-Capy na równi z transakcjami dużymi. Wśród transakcji z ujawnioną ceną w IV kw. 2018 r. odnotowaliśmy 11 małych transakcji, 5 Mid-Capów oraz 5 dużych transakcji, w tym 2 o wartości powyżej 1 mld zł (w tym transakcja PKN Orlen o najwyższej wartości).

4Q – od wielu lat najbardziej aktywny w całym roku

IV kw. 2018 r. był bardziej spektakularny pod względem ilości transakcji w porównaniu do analogicznego okresu w roku 2017, natomiast osiągnięte wyniki potwierdzają regułę, którą obserwujemy od 6 lat, że w czwartym kwartale domyka się najwięcej transakcji w całym roku. W IV kw. 2018 r. odnotowano **62 transakcje**, co stanowi **29%** wszystkich procesów, które miały miejsce w roku 2018 (dla porównania w latach 2014-17 było to odpowiednio – 36%, 31%, 30%, 28%).

Spadek zaangażowania inwestorów zagranicznych

W IV kwartale dominowały transakcje zawierane pomiędzy polskimi podmiotami. Polskie spółki stanowiły 74% kupujących i 61% sprzedających (w porównaniu do 68% i 78% w analogicznym okresie 2017 roku). Zaangażowanie podmiotów zagranicznych po stronie kupujących zmalało, a jego poziom wyniósł zaledwie **26%** (spadek o 17% w stosunku do III kw.) W tej grupie wciąż dominują spółki europejskie. Najbardziej pożądane branże to **Przemysł (15%), branża FMCG (13%) i Handel detaliczny (13%)**.

Sektor energetyczny – będzie się działo

Zdecydowanie głośno będzie na rynku fuzji w branży energetycznej. Zgodnie z zakładanym przez PKN Orlen harmonogramem w trzecim kwartale 2019 roku, po uzyskaniu zgody Komisji Europejskiej, odbędzie się procedura związana z przejmowaniem Lotosu. Jeżeli dojdzie do połączenia będziemy mieli liczącego się gracza na rynku paliw w Europie Środkowej, a być może i w całej Unii Europejskiej. PKN Orlen jest obecnie w trakcie badania due diligence przed przejęciem kontroli kapitałowej nad Grupą Lotos.

Wysoka aktywność M&A w Polsce

Przyglądając się sytuacji na rodzimym rynku, spodziewamy się w roku 2019 roku transakcji M&A o wartości jak i liczbie na poziomie zbliżonym do roku ubiegłego. Niskie stopy procentowe oraz pozytywna koniunktura ekonomiczna w naszym regionie sprzyja kolejnym inwestycjom. Zdaniem ekonomistów wszystko wskazuje na to, że oprocentowanie nie wzrośnie także w przyszłym roku, a najbliższe kwartały 2019 roku przyniosą kontynuację pozytywnego trendu.

Z ogólnodostępnych danych wynika, że w IV kw. 2018 r. aż **48% transakcji zostało zorganizowanych z użyciem systemu Virtual Data Room** (w analogicznym okresie ubiegłego roku odnotowano 45% transakcji), co świadczy o utrzymującej się popularności Virtual Data Room na polskim rynku M&A. Wpływ na to mają zmieniające się preferencje klientów w kierunku nowatorskich rozwiązań.

M&A Index Poland, 4Q 2018

by Navigator Capital & FORDATA | Styczeń 2019



Karol Szykowny,
CFA

Dyrektor
Navigator Capital

W IV kwartale 2018 roku, odnotowano na polskim rynku **62 transakcje** fuzji i przejęć. To o **3** więcej niż w analogicznym okresie w roku 2017.

Najwyższą pod względem wartości transakcją w ostatnim kwartale był wykup 37% akcji czeskiego Unipetrolu przeprowadzony przez PKN Orlen za kwotę ok. **4,2 mld PLN**. W jego wyniku PKN Orlen stał się jedynym akcjonariuszem spółki, co ma pozwolić na wzmocnienie pozycji konkurencyjnej koncernu na wymagającym rynku europejskim oraz wzmocnienie petrochemicznej linii biznesowej w ramach grupy.

W minionym kwartale największym zainteresowaniem inwestorów cieszyły się przedsiębiorstwa przemysłowe i dostarczające usługi dla przemysłu. Przykładem takiej transakcji jest zakup Aludesign, producenta odlewów aluminiowych, przez fundusz private equity Tar Heel Capital. W wyżej opisany trend wpisuje się również akwizycja ANT przez BBS Automation. Niemieckie przedsiębiorstwo, które jest spółką portfelową funduszu EQT Partners, dzięki przejęciu polskiego dostawcy oprogramowania dla przemysłu wzmocni swoją pozycję rynkową, a także pozyska nowych klientów. Kolejną interesującą transakcją w branży usług dla przemysłu jest zakup aktywów Unilogo przez kanadyjską grupę CCL Industries. Przejmujący jest światowym liderem w dostarczaniu usług konfekcjonowania. Inwestycja w Polsce pozwoli mu na zwiększenie mocy produkcyjnych w zakresie etykiet drukowanych oraz termokurczliwych.

Ostatnie trzy miesiące pokazują, że trend konsolidacyjny w obszarze handlu trwa. Większość transakcji tego typu ma na celu integrację łańcucha wartości oraz optymalizację kosztów. Warunki handlu ulegają zmianie, co zmusza podmioty do poszukiwania wartości dodanej poprzez integrację pionową kanałów dystrybucji oraz zwiększanie skali działalności. Transakcją o tej charakterystyce jest akwizycja dokonana przez United Beverages, jednego z największych dystrybutorów alkoholi w Polsce. Spółka ta przejęła przedsiębiorstwo System, właściciela sieci As, posiadające około 90 sklepów w północno-zachodniej Polsce, sprzedające alkohole, papierosy i stodycze. Jantorń, producent napojów alkoholowych, zdecydował się na przejęcie Wina Makłowicz, dystrybutora win oraz dostawcę usług szkoleniowych i doradczych w zakresie gastronomii. Posunięcie to pozwoli zyskać dostęp do grona świadomych klientów poszukujących nowych, wysokogatunkowych napojów alkoholowych.

Jeżeli chodzi o strukturę transakcji, to najczęściej zmian właścicielskich odnotowano wśród spółek z branży przemysłowej – **15%** oraz handlu detalicznego i branży FMCG – po **13%**. Po stronie kupujących dominowały fundusze Private Equity/Venture Capital – **15%** oraz przedsiębiorstwa z branży FMCG – **13%**. Około połowę wszystkich sprzedających stanowili inwestorzy prywatni. Drugą najczęściej zbywającą swoje udziały grupą były fundusze PE/VC – **10%**.